

MODERNITATEA TIMPURIE

Constantin Brâncoveanu. Dimitrie Cantemir

- schița lecției -

- prima jumătate a secolului al XVII-lea a fost caracterizată prin oprirea temporară a expansiunii habsburgice spre sud-estul Europei, ca urmare a *Războiului de 30 de ani* (1618-1648), și prin reinstaurarea controlului otoman asupra Țărilor Române;
- în timpul domniei lui **Matei Basarab** în Țara Românească și a lui **Vasile Lupu** în Moldova, au avut loc perioade de înflorire economică și culturală, de întărire a autorității domnești;
- spre sfârșitul secolului al XVII-lea, în timp ce Imperiul Otoman și Polonia au început să decadă, Rusia a devenit o mare putere europeană;
- conducătorii Țărilor Române au căutat să ducă o *politică de echilibru*, pentru a evita accentuarea dominației otomane. Domnii reprezentativi pentru această perioadă au fost Constantin Brâncoveanu în Țara Românească și Dimitrie Cantemir în Moldova.

Constantin Brâncoveanu

- domn al Țării Românești între 1688-1714;

Politica internă

- a încercat să modernizeze sistemul de colectare a taxelor;
- a sprijinit dezvoltarea tiparului;
- a reorganizat *Academia Domnească*, instituție de învățământ superior;
- a finalizat *Biblia* de la București (1688), prima traducere a Bibliei în limba română;
- a ctitorit numeroase biserici (ex: *Hurezi*), dar și palate civile (ex: *Potlogi, Mogoșoaia*);
- în arhitectură a luat naștere *stilul brâncovenesc*.

Politica externă

- a continuat politica de echilibru a lui **Șerban Cantacuzino**, prin negocieri diplomatice cu Austria și Rusia;
- a fost mazilit de turci în 1714, fiind acuzat de trădare;
- a fost executat la 15 august 1714, împreună cu cei patru fii ai săi.

Dimitrie Cantemir

- domn al Moldovei între 1710-1711;
- a fost unul dintre cei mai învățați cărturari ai epocii sale (scriitor, filosof, istoric, geograf, lingvist, muzician);
- printre cărțile sale se numără *Descrierea Moldovei, Istoria creșterii și descreșterii Imperiului Otoman, Hronicul vechimii romano-moldo-vlahilor* etc;
- a fost membru al Academiei din Berlin.

Politica internă

- a dus o politică de modernizare a instituțiilor, a realizat reforma fiscală, a sprijinit Biserica Ortodoxă și a reorganizat armata;

Politica externă

- a încheiat cu țarul Rusiei, **Petru I**, tratatul de alianță antiotomană de la *Lușk* (1711), participând alături de acesta la războiul ruso-otoman din 1710-1711;
- turcii au obținut victoria asupra trupelor moldo-ruse în bătălia de la *Stănilești*, pe Prut (1711);
- s-a refugiat în Rusia, unde a devenit consilier al țarului.